

Zvrácené. 20krát víc za elektřinu než Francie.

V ČT se na vládu vyvalily zlé věci

- CZ24 News | 24. srpna 2022

ČESKO: Česká republika je čistým vývozcem elektřiny, tedy zemí, která by mohla aktivně ovlivnit její cenu. Přesto je možné, že český spotřebitel bude platit za elektřinu dvacetkrát více než francouzský. Komentátorka Lenka Zlámalová to vysvětlila tím, že liknavostí Fialovy vlády můžeme zůstat jako „poslední křeni“ zodpovědně dodržující pokroucená unijní energetická pravidla, zatímco všichni ostatní si najdou cestu, aby spotřebitelům ulevili.

V úterních Událostech, komentářích se debatovalo zejména o cenách elektřiny. Tón udalo podvečerní prohlášení premiéra Fialy, že se ceny elektřiny vymkly takovým způsobem, který nikdo nečekal.

V pořadu vystupoval ministr Jozef Síkela, který hovořil hlavně o plánech vlády získat dodatečné prostředky „válečnou daň“. K tomu házel bonmoty o „spadaných jablíčkách“ některých firem. Jak tyto získané peníze budou poskytnuty lidem v těžkostech, to prý ještě není jasné.

„Já jsem celkem šokovaná, jak rozvláčný, odbočující a nekonkrétní je pan ministr Síkela,“ podivila se redaktorka Echa Lenka Zlámalová, která jej poslouchala ve studiu.

Na dotaz, jak si to vysvětluje, ještě přitlačila: „Po všech těch výrocích z posledních týdnů jsem přesvědčena, že oni vlastně moc dělat ani nechtějí.“

Politici podle ní chtějí problém vysedět, a především nezasahovat do cen elektřiny.

Plány na mimořádnou daň se podle ekonomické komentátorky musí vždy realizovat rychle, jinak ztrácejí smysl, ale vláda dělá pravý opak – zdlouhavě o tom řeční a je liknavá.

CELÝ POŘAD ZDE

Viděla to prý i ve vystoupení členů vlády v úterních Událostech. Výčty názvů evropských programů, fráze o společném unijním řešení a mezitím věci, které ekonomicky vůbec nedávají smysl.

Komentátor Lidových novin Jan Macháček souhlasil, že vláda je liknavá a navíc komunikačně zmatená, aniž by se to s nabýváním zkušeností zlepšilo. „Dokonce sledujeme, že premiér a jeho ministr komunikují proti sobě,“ povšiml si.

„Ano, ten chaos se ještě zhoršil,“ souhlasila Zlámalová. A vrcholem podle ní byl premiérův veřejný příslib úhrady nákladů na bydlení nad 30 procent příjmu, který byl okamžitě poté korigován. Vyvolal ale falešná očekávání.

Zlámalová má ale pocit, že problém není jen v amatérské komunikaci. Ale že vláda vlastně vůbec neví, co chce. A vyhovuje jí nedělat nic. „Ta vláda je tu od šestnáctého prosince. Od té doby víme, že se řítíme do docela těžké energetické krize. A posloucháme, že až se vrátíme z prázdnin, tak možná budeme mít úsporný energetický tarif,“ vykládala ohromeně. Mezitím trh s elektřinou vystřelil k rekordním částkám. V tomto týdnu je cena 700 euro za megawatthodinu, desetkrát více než vloni a dvacetkrát více, než v letech předtím.

Macháček upozornil, že Fialou proklamovaná „válečná daň“ se zavádí v oblastech, které s válkou na Ukrajině nemají vůbec žádnou souvislost. „Ceny energií nerostou jen kvůli válce, ale především kvůli

cenám emisních povolenek, celému tomu systému, Green Dealu, taxonomii. To už tu bylo od podzimu," upozornil. A ČEZ devadesát procent letošní produkce prodal ještě před tím, než začala válka. Vývoj je podle něj dramatický i bez války, a vláda na něj stejně nereaguje.

Zprzněný evropský systém

Moderátorku Janu Peroutkovou tedy zajímalo, co vlastně vláda může udělat. Podle Lenky Zlámalové existují hned tři možnosti. Mimo ropu a plyn, se kterými neuděláme skutečně nic, protože je dovážíme. Zásah do ceny by jen nesmyslně rozvrátil trh.

Jiná věc je elektřina, kde jsme čistým vývozcem a tam, kde se neplatí emisní povolenky, je cena vyrobené elektřiny asi 40 euro za megawatthodinu. Pak se prodá a zpětně koupí za 300, 500 nebo 700 euro. „Já považuji celý ten systém, jakým dnes funguje evropský energetický trh, za naprosto nesmyslný," uvedla.

Divákům pak vysvětlila, že systém funguje tak, že cenu elektřiny určuje aktuálně nejdražší zdroj, aby bylo možné jej prodat. V normálním tržním prostředí přitom cenu určuje zdroj nejlevnější, ale tady je kvůli podpoře Green Dealu třeba podporovat ty drahé. „Je to trh zprzněný velmi podivnou regulací. A my asi budeme ti křeni, kteří na to budou koukat do poslední chvíle," obává se.

Těmi „křeny" myslí Českou republiku, protože všichni kolem nás už přijímají nějaká opatření. Sousední Slovensko fixuje cenu elektřiny na 61 euro za megawatthodinu (od začátku příštího roku). Francie dokonce na 45,2 eura.

„Takže české domácnosti budou mít taky třeba dvacetkrát dražší elektřinu než ve Francii," uvedla vzhledem k současné ceně. A to v situaci, kdy jsme vývozcem a máme možnost cenu aktivně ovlivnit. „Je to úplně zvrácený systém," uzavřela ekonomická komentátorka.

K zastropování ceny by bylo třeba zestátnit ČEZ, aby snahu nemohli mařit menšinoví akcionáři. Druhou cestou je válečná daň. A třetí, že se budeme jen dívat, kam se cena elektřiny vyšponuje. A to dopadne špatně.

Macháček vysvětloval, že zestátnění není znárodnění, jak jej známe z komunismu. A probíhá za náhradu. Francie to už udělala. Na Slovensku se to podařilo provést dobrovolnou domluvou tří velkých akcionářů.

Jenže ČEZ má roztrštěnou vlastnickou strukturu a množství menšinových akcionářů, kteří hrozí soudy.

Upozornil také, že vláda má z vysokých cen energií také větší daňový příjem z DPH nebo daní z příjmu producentů. A tyto peníze jsou vlastně „navíc", nepočítalo se s nimi, takže by je vláda klidně mohla obratem všechny vracet do ekonomiky.

Zlámalová ale upozornila ohledně daně z nadměrných zisků ještě na jednu zajímavost. Ministr Stanjura hovořil kromě bankovnictví a energetiky ještě o sektoru zemědělství. Ceny potravin podle Zlámalové také vystřelily do bezprecedentních výšin. „Myslím, že spousta diváků, kteří cestovali po evropských destinacích, tak sami viděli, že v těch ‚drahých‘ evropských zemích jsou dnes potraviny v zásadě levnější," podotkla.

Moderátorka připomněla slova ministryně Langšádlové, že třetím sektorem by měly být rafinerie, čemuž se ekonomická redaktorka zasmála s tím, že rafinerie fakticky patří do energetiky.

Zdroj: Parlamentní listy